

Debrecen 1901
247 01

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 18 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — " .	Fél évre . . . 8 " — " .		
Negyed évre . . . 2 " — " .	Negyed évre . . . 4 " — " .		
Egy órá . . . 1 " — " .	Egy órá . . . 1 " — " .		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábes petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A főispán lemondó levele.

— Ajánlva a belügyminiszter figyelmébe. —
Irtta: **Ifjabb Móricz Pál.**

A budapesti politikai tudósítónk által közreadott hírt, hogy Dégenfeld József gróf, Debreczen és Hajdumegye főispánja, a belügyminiszterhez beküldte lemondó levelét, más oldalról is megerősítik. És hogy ez megtörtént: természetesen találjuk.

A Tiszák, a Bánffyak mezei hadvezére nem illik abba a gárdába, a melyben Horánszkyék parancsolnak, a mely gárda a régi rendszernek, a régi rendszer férges oszlopainak a megdöntésére esküdött fel. Természetes következmény tehát, hogy a ki a Tiszákkal a Bánffyakkal szemben erkölcsökben, elvekben, eljárásokban annyira azonosította magát, mint Dégenfeld József főispán, a ki vármegyénkben a hurkos, erőszakos rendszert meghonosította, az a régi rendszer megbuktatóinak sem barátja, sem hü szövetségese nem lehet, noha nem az ő felfelé igen hajlékony derekán, a kormányhatalommal való megalakuvási képességén mulik az, de mert mint a Tiszák, a Bánffyak rovott embere fekete könyvbe van írva, a miért is nem biznak benne; szóval félnek a görögötől.

Az elmaradt polgármester rendjel

és az ehez füződő kudarcok, mintegy intésül szolgáltak, hogy az uti böröndököt hozassa le a vármegyei sárgaház padjáról; majd nyomon következtek rá a debreczeni és bősörmenyi választási botrányok, melyek megannyi sárfertőt képeznek a Széll által hirdetett hattyufehér tiszta választások korában és a melyek szinte fízthithatatlan foltokat hagytak vissza a főispáni mentén, eltekintve a bukások kudarczaitól is; majd a főispán által istápoltt és fentartott rendszerről jelentek meg vádoló röpiratok és az ő legfőbb ellenőrzése mellett az egykori dúsgazdag Debreczen is nyakig az adósságokba merült, mert a főispán által vezetett tanács és közgyűlési többség elspekulálta és spekulálja a város bőjvedelmeit; utóbb megtörtént a balmaz-ujvárosi fözszolgabíró fegyelmi elitélése is — amelyhez füződik azon országos botrány is, hogy a vizsgálat, a vádoltság ideje alatt is hivatalában maradt és volt a fözszolgabíró —, ezen ítélet kapcsán a belügyminiszter élehangu leiratot intézett a vármegyéhez, a mely ugyan ipam uramnak volt mondva, de a gróf főispán napamasszony is értett róla és benyújtotta a lemondó levelét. Most tehát a belügyminiszteren függ, hogy az érett gyümölcsöt lerázza a fáról.

És mégis — más forrás szerint — a miniszter habozik. Miért? ó nem azért, mintha tisztában nem volna a Dégenfeld főispán lejárt rendszerével és érdekszövetségével. Tisztában van. Ámde a miatt habozik a miniszter, mert Dégenfeld József egy személyben a legnagyobb magyar református egyházkerületnek is főkurátora, így tehát Széll Kálmánt aggályossá teszi, mivel anélkül is szemébe szokták vágni a titkos ultramontánság vádját, nem-e zudulnak fel ellene, nem-e kovácsolnak fegyvert ellene, hogy Dégenfeldet azért pusztította el a főispáni székből, mert erős protestáns ember? Szóval a politikai kortest és basát most a főkurátorsága, melyet annyiszor pellengérezett a kortestanyákon és igazságtalan erőszakjai által, látszik fedezni a bukás előtt. Pedig hát a kettőt Széll Kálmánnak nem szabad összetéveszteni, mert hogy ha Dégenfeld József az egyházkerületének a legkitünőbb főkurátora volna is, de Debreczenben és Hajdumegyében főispánsága alatt a gyűlölködés, a rontás szelleme uralkodott és az erőszak basibozuk rendszerét honosította meg és a kövér luczernás földön előd aranka fűhöz hasonlatos érdekezimborasággal hálóztta be városunkat, vármegyénket. Tehát a miniszter, ha őszintén tartja magát a tisztító rend-

Góbéságok.

(Összeszokotálta: **Vántsa György** góbé.)

„Góbéságok“ czime alatt többször vala alkalmam a lapok hasábjain a Székely népéletéből, sajátos és őseitől öröklött szokásokhoz maig hiven ragaszkodó nép fajszokásaiból merített epizódokat olvashatni és mindannyiszor örvendek rajta, mert azt vévém észre, hogy e törülvált, székely epizódok e lapok olvasóinak kedvencz olvasmánya, de ha nem volna is az ugy gondolkozám, jó lesz a mult e kedves és tanulságos emlékeit addig a mig feledésbe mennének az utódoknak megmenteni.

Az ötvenes évek elején, a mikor a letipott Székely- és magyar nemzet nem vala ur ezer éves hazájában, német és cseh beczirkerek és egy néhány gyász magyar — fájdalom ez is volt — volt az ur. történt ez az eset, a mit elmondandó vagyok és a mi a legszebben jellemzi azt a székely vendégszeretetet, a mely még ma is, habár olah világ ütötte is fel fejét a Székely föld havasai közt, feltalálható.

A magyarfalóságáról ismert K . . . kapitány, a második székelyek hóhéruja a ki Várad Józsefet és Bartalis Ferenczet 1854-ben S.-Szentgyörgyön felakasztatta, mint részeseit annak a mozgalomnak mely a nemzet szabadságának visszaszerzéséért annak idején megindult volt, titkárjával, a ki egy jóravaló becsületes székely fiu volt, s a ki csak azért vállalt mellette hivatalt, hogy az elnyomott testvérei sorsát enyhítse, körutat tett Háromszékvármegyében, mint Eduárd, hogy lássa, vajjon boldog e az istenadta nép.

Körutjuk alatt betértek N. Borosnyóra is, a hol nagy derendocziával behajtottak a Kósa Estván-bá' korcsmája udvarába.

A korcsmáros gazda — Kósa uram — a benyiló előtti padkán ült és nagy lelki nyugalommal szitta a „fináncz nem látta“ jó szemérjai dohánnyal megtöltött pipáját s nem is hederített az érkezőkre.

K . . . kapitány nagy garral, mint a ki tudatában van annak, hogy nevének csak pusztá említése is félelmet idéz elő, oda kiált a korcsmárosra:

— Hallja, hé korcsmáros, van e jó istálló, széna és zab a lovak számára, ne-

künk meg jó vacsora és szállás az éjszakára?

Kósa uram meg sem moccan helyéről csak ugy foghegyről, mert a pipát sem vette ki szájából, feleli:

— Van a ménkő . . .

— Nem tudod, kivel beszélsz te sült paraszt — folytatta tovább K . . . kapitány.

Kósa egész nyugodtan felel oda sem nézve:

— Tudja a ménkő . . .

— Én K . . . kapitány vagyok s tudd meg, ha minden ugy nem lesz, a mint én parancsolom, olyan huszonötöt vágatok rád, hogy majd ötvennél is többnek képzeled.

Kósa uram erre felkelt helyéről s oda szólt, mit sem törődve az agyarkodó németté vedlett csehmagyarral:

— Bánja a ménkő . . .

S azzal megindult a benyiló ajtaja felé.

A titkár, a ki eddig néma tanuja vala a lefolyt párbeszédnek, látván, hogy itt erőszakkal, hatalom fitogtatással sommire sem mennek, tudván azt is, hogy ha a székely megköti magát, feltett széndékától, ha bör-

szeréhez és a jog, törvény, igazság, elveihez, ekkor, tekintet nélkül a Dégenfeld József főkurátori mi-voltára, őt mint Debreczen és Hajdumegye főispánját, menesztetni kell; mert a főispán rendszere itt lejárt magát. Ha pedig a miniszter ur állításunkban kételkedik és Dégenfeld Józsefet a főkurátorságára való tekintetből — főispánságában még ezek után is megtartja (amit nem hihetünk), akkor magát is botránkoztatásul szolgál-tatja ki és tanuja, vádlottja fog lenni egy küzdelemnek, melyet a hajdumegyei protestáns elemek, tekintet nélkül a főkurátorságra, indítanak Dégenfeld József ellen, mint főispán ellen, kinek szeszélyeit, kinek czimboraságát, erőszakos és élődi rendszerét tovább tőrni nem lehet és ha mégis ránk erőszakolnák azt, akkor annak minden tudomásunkra jutott botrányait, visszaéléseit úgy a sajtóban, mint a közgyűlési teremben és odafönt az ország-házban is pellengérezni fogjuk; mert színültig telt már a keserű pohár és ha a főispánban és miniszterben nincsen kimélet és belátás, akkor a főispánnak innét a botrányok árán is mennie kell és nem lehetetlen, hogy az ekként bukott főispán lehetetlenné teszi a főkurátort is.

Megtetszett érteni?

Kossuth szobra.

Hiába, a nemzet közérzése nem egyforma a hivatalos Magyarország közérzésével. Egy egész világ választja el ezt a kettőt egymástól. És ebben van a magyar nemzet gyengeségének az igazi oka. Hiába tüzelik a nemzetet magasztos vágyak; hiába ösztönzik lendületes törekvések: a mi-

tönbe vetik, vagy halálra pálcázzák úgy sem áll el, de tudván azt is, hogy ha Kósa uram éjjeli szállást nem ad, mint koresmáros, gazdája után, kit az egész Háromszék gyűlölt, az egész faluban egyetlen privat házba se fogadják be, leszállt és odament a távozni akaró koresmárhoz:

— Adjon az Isten jó estét Kósa bátyám! köszönté a távozni akarót,

— Adjon Isten! fogadja Kósa uram, s tisztességesen emelintette kalapját.

— Ugyan édes Kósa bátyám nem adna e az éjszakára nekünk meg a lovaknak éjjeli szállást, meg egy kis jó ellátást? — Latja elesteledtünk, a Nemere is dudorász-gat s azt tudja Kósa bátyám, hogy ilyenkor nem jó vele tréfalkozni.

— Szép szóért mán hogyne! Tessenek bejebb kerülni. Anis te! Az első szobában gyujtsatok világot, te meg asszony láss a vacsora után; Jóska te meg segíts a lovakat jól ellátni, a kocsit tásztítsatok be a feszer alá — kezdett rendelkezni Kósa uram.

A rendelkezés közben, a visszamaradt titkárhoz oda sug Kósa uram: no hallja az ur, ha itt nincs, tölem ugyan ott fagyhatott volna meg az a német-kutyává lett magyar az utközépén; de az urért, a ki oly barátságos, szívesen látom még őt is.

niszterek érzés és gondolat világában nincsenek meg ezek a vágyak és törekvések. Hiába van a nemzetnek nemes akarata, a kormányok nem osztoznak ebben a nemes akaratban. A közszellemnek mindig viaskodni kell a kormányok felfogásával, mely a hatalmi érdekek szövevényes hálójába kapaszkodik.

Az örökös viaskodásnak természetes következtése az lenne, hogy a küzdésben fokozódjék, megedzödjék a közszellem ereje. Igen, ha a viaskodásnak, a folytonos küzdelemnek eredményei is lennének. De nálunk a közszellem nemzeties irányu törekvései mindig sikertelenek. A hatalom eléjük áll és vagy elfojtja, vagy leveti azokat. — Az eredménytelen küzdés pedig csalódásokat támaszt. A csalódások keserű érzései pedig eltompítják a közszellemet. Ereje, bátorsága elpetyhüdik, ellenálló képessége lassankint megtörik.

Semmise bizonyít jobban a mellett, hogy a nemzeti közérzés mérhetetlen távol esik a miniszterek és kormányok érzés világától, mint az, a mi a Kossuth szobor dolgában történik. A magyar nemzet szinte szenvedélyes hevülettel csügg Kossuth Lajos szellemén. A nagy ember magasztos emlékezete benne él és benne uralkodik minden hazafi lélekben. Drága kincskepen őrzi, ápolja ezt az emlékezetet. Ösztönszerűen, hazafias szentséges erényeinek birtokában fokozni igyekszik ennek az emlékezetnek hatásait. Mert azzal összeforr nemzetünknek vágya és reménykedése, jövődjének ábrándja. A hivatalos Magyarország pedig fázik ettől az emlékezettől. A miniszterek felnek tőle s küzdenek ellene.

Miért van ez így? Mi az oka annak, hogy a kormányok és miniszterek nem becsülik meg azt, a mi egy nemzet közéletében többet ér minden egyéb jónál; hogy nem becsüli meg a közszellem hazafias lángolását, a nemzeti érzés hevét, a tiszta és hamisítatlan hazaszeretettel összeforradó szenvedélyes törekvést? Hiszen ezek a legnagyobb kincsek egy nemzet közéletében. Hiszen ezek nélkül nemzet nem tarthatja fenn magát. Ezek nélkül nem oltalmazhatja jogait, ha veszélyben forognak és nem védelmezheti meg hazáját, ha ellenségek fenyegetik.

Miért olyan ádáz ellenségei kormányaink és minisztereink Kossuth Lajos emlékezetének? Miért akarják mindenképpen elfojtani nemzetünk közszellemében a Kossuth-kultuszt?

Csak azért, mert Kossuth emlékezetéhez fűződik a nemzeti függetlenség megvalósulásának eszméje; a Kossuth-kultuszban rejlik a nemzeti függetlenségre irányzott törekvések csodás forrása. A kormányok és miniszterek hatalma pedig abból a forrásból kapja erejét, melyből a nemzeti lekötöttség minden kárhozata esörgedez.

Magyarország miniszterelnöke, a kit a hízlekedők rajta rikeltözva dicsőit nagy bölcsességeért, s azért, hogy a közéletbe tisztább gondolatokat és törekvéseket vitt bele, egy esztendőig kerülgette azt, hogy vála-

szoljon a Kossuth-szobor dolgában hozzá intézett interpellációra. És egy esztendei kerülgetés után, mikor válaszolt, nyilatkozatai olyanok voltak, hogy valóban mélyen sérthetik a nemzeti önérzetet.

Vannak kérdések, melyeknek hánytorgatásától úgy félnek Bécsben, mint az ördög a tömjénfüsttől. Ilyen kérdés a Kossuth emlékezete. És ezt a félelmet a magyar miniszterelnöknek respektálnia kell, ha ez a félelem még oly oktan is, ha ez a félelem még úgy sérti az egész magyar nemzetet.

Ez a félelem áll utjában a budapesti Kossuth szobor felállításának. Mesterséges uton akadályozzák a budapesti Kossuth-szobor felállítását. És ámbátor a nemzeti kegyelet érzése nyilvánult abban az áldozatkészségben, mely a magyar nép filléreiből összehozta Kossuth szobra számára a százezeket: Széll Kálmán miniszterelnök mégis utját állta annak, hogy ez a nemzeti kegyelet látható formában is kifejezésre jusson a fővárosban, az ország szívében.

Széll nem vallotta be az ő magatartásának igazi okát. Elárulta, mikor a Góttterhaltéről volt szó. Akkor azzal állott elő, hogy ne élesítsenek ki olyan kérdéseket, melyek a király és nemzet közt kívánatos benső jó viszonyt zavarják.

Ha Széll csakugyan olyan böles államférfi, mint a minőnek hízlekedői hirdetik, ha csakugyan annyira szereti az igazságot, mint ahogy ő mindig emlegeti, akkor világosítsa föl azokat, akiknek ily fölvilágosításra szükségük van, hogy az okos és becsületes loyalties legerősebb alapja a kölcsönös bizalom s ily kölcsönös bizalom nélkül a loyalties akármilyen fitogtatása is csak vagy hazugság, vagy szolgálékütség nyilvánulása.

A rendszer örültjei.

(Botrányos leleplezések a kormányok erőszakjairól.)

A miniszterelnök rossz néven vette, hogy a jelen kormányzatban a tisztesség éráját üdvözölték, mert ebből az következtetik, mintha az előző politikai rendszerekben, a tisztesség és a tisztaság hiányozhattak volna. A miniszterelnök gavallérosan járt el, mikor a „tisztességtelenség” kifejezését a múlt kormányok tagjainak egyéni reputációját sértő vonatkozásaitól megtisztította. Ez sikerült is, de hisz így értelmezve a szót, egyáltalán nem volna szabad tisztességtelenségről beszélni; holott az eszközökben nem válogató, az egyéni jogokat lábba tipró, brutális politikai rendszert a világ minden jogállamában tisztességtelennek nevezik. Hogy ez értelemben a letűntnek remélt éra tisztességes és tiszta volt-e, erre vonatkozólag néhány újabb tényt sorolunk fel a közismert terhelő adatok nagy tömegéhez. S tesszük ezt azért, mert a rendszer hibáinak őszinte beismerése első feltétele annak, hogy a javulásnak nem egyénekhez kötött, de intézményileg biztosított garanciáit megkapjuk.

Azt talán nagyon kevesen tudják, miszerint a Bánffy politikának egyik sántái gondolata az volt, hogy a bármi tekintetben kényelmetlen egyéneket, — kikhez igazságuk miatt törvényes uton nem férhet hozzá — a tebodyába záratással tegye ártalmatlanná.

Országszerte megindult vidéken a tébolydák építése s az országos és megyei tébolydák hirtelen megteltek, nagyrészt ép elméjű egyénekkel, kik egy s más ok miatt alkalmatlanokká váltak s kiket így élő sirba zártak.

Erre száz példát tudunk s fájdalom, a Bánffy politika által így zár alá tett egyének egy része ma sincs szabad lábán.

Mindenki emlékeztében él még Rakovszky István országgyűlési képviselő fel szólalása a Bánffy-korszak alatt ez irányban. Néhány esetet beszélt el, tényekre hivatkozott, melyek valóknak bizonyultak. De mi történt azután? Az ország minden részéből elárasztották Rakovszkyt levelekkel és kérelmekkel, hogy száz még száz ártatlanul elzárt épeszü embert szabadítson ki a tébolydából. Ha a miniszterelnök ur (ma belügyminiszter is, tehát az országos tébolydák legfőbb ellenőre) érdeklődik az iránt, hány ilyen állítólagos örült van jelenleg is a tébolydákban, kérje el Rakovszky Istvántól a leveleket és kérvényeket.

De ezenkívül majd a magunk tapasztalatából is mondunk el néhány ilyen esetet.

Ösmeretes ama bizonyos miniszteri tanácsos esete kinek alkalmatlanná vált felesége. Három állami ingyen ellátást egyesi tett, hogy nejét kényelmesen helyezhesse el az ország költségén. Ösmeretes a másik, még magasabb állású ur esete, ki nejét hol elcsukatta a tébolydába, hol kiereszteti, amint nem várhat tőle valamit; józaneszünek, midőn örökséghez jut az asszony s ismét örültnek, midőn már nincs szükség arra, hogy tovább józaneszü legyen.

Azonkívül ösmeretes dolog az a kísérlet ahogy Bánffy alatt plauzibilissé akarták tenni Kasics Péter örült voltát, kit bepörölni nem mertek. Egy elmeeggyinteztet tulajdonosa terjeszté róla a hírt s az utcán berkocsiban üldözték az alkalmatlan embert, hogy óvatlan pillanatban elhurezolhassák. Ne lett volna Kasics herkulesi erejű férfi, régen a tébolydában pusztult volna el.

Kevésbé ismeretes dr. Schmitt Jenő esete, kit kétszer pöröltek be sajtóvétségért, de az esküdszék mindig fölmentette őt. A harmadik alkalommal mindenképen tébolyultnak akarták megtenni, elmeorvosokkal figyeltették meg a vizsgáló-bíró kihallgatása alatt, mindenképen a tébolyultságot akarták rádisputálni, amiért Krisztus tanait hirdette, másfél évig lebegett feje fölött a demokleszi kard s végre is csak úgy menekülhetett meg, hogy lapját beszüntette és a hírlapírásnak bucsút mondott A mostani igazságügyminiszter, mint államtitkár emlékezhetik raja, ki járt közben nála, hogy ez aljas szándékot ne engedje tette érelődni.

Ha több eset kell még, többet is mondunk. Egy Z. K. nevezetű államhivatalnokkal méltatlanul bántak, — a mi nem éppen újság. Ő végül kihallgatásra elment államtitkárához s igazságot kért. Nem kapott mást, mint elutasítást. Ekkor haragjában inzultálta az államtitkárt. Minden további büntető eljárás helyett becsukták a tébolydába, az országban mindenfelé meghurezolták s végre másfél évi szenvedés és sanyargatás után sikerült kiszabadítani őt.

Mondunk más esetet is. Egy államvasuti hivatalnokot több társával együtt eladott az állam a Matlekovits-féle „Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság”-nak. Az az egy szép napon áthelyezte e gépészt egy magán-részvénytársaság állományába. A szegény ember ott dolgozott önhibáján kívül megnyomorodott. Munkaképtelenné válván, beperelte a Részvénytársaságot, miután elutasított kérelmével az államvasutaknál. A tárgyalás előtti napon megharagta őt lakásán néhány ápoló s elhurezolták a tébolydába — állítólag felesége följelentésére.

Az angyalföldi gyógyíthatlan elmebeteggek közül szabadítá ki őt B. M. országgyűlési képviselő s e „gyógyíthatlan, dühös örültet” minden felülvizsgálat nélkül szabadlábra helyezték a belügyminiszterium rendelkezésére azonnal, a midőn a képviselő látogatást tett érdekében. A pörnek persze vége lett, a követelés elévült s a szegény ember nem piszkálja a dolgot, örül, hogy az eleven sirból kiszabadult.

Ime az elnyomatás órájának borzasztó tanujelei. Ha megvizsgálja a miniszterelnök ur e dolgot, jó véleménye mellett aligha maradhat. Mert ilyen visszaéléseket tisztességes és tiszta rendszer alatt büntetlenül elkövetni nem lehet.

Hasáék.

A bizottsági tagok figyelmébe.

(Városi közgyűlés előtt.)

Nem tudom lesznek-e abban a szerencsés helyzetben, hogy a b. közgyűlésen a tárgysorozat 25. pontjának tárgyalásánál jelenlehessek, hogy személyesen elmondhassam nézeteimet az úgynevezett „szükséges városi létesítmények” költségeinek fedezete tárgyában, mert daczára a crudélis magyarságnak én ez alatt elég fontos dolgokat sejtetek arra nézve, hogy közismert eljárás szerint csak a délutáni órákban kerítsék sorra, a mikor már tisztul a láthatár, ebédelni sietnek po gártársaink

Ez okból papírra vetem nézeteimet, hátha ama nem várt esetben magáéva tenné valaki nézeteimet és az irányban szólalna fel.

Nincsen közöttünk azt hiszem senki; de legkevésbé lehetek én ellenkező nézeteket. tanácsal a (létesítmények) létesítendők egyik-másikának fontos elodázhatatlan volta tekintetében. Nem is lehetünk, mert egyrészt fontosabbjait rég megszavaztuk: sőt szerénytelenség nélkül mondhatom én azonfölül közre is működtem, hogy úgy legyen, amit nincs is okom megbánni.

Nehogy azonban a jövőben megbánhassam, most midőn eme a kotások költségeinek fedezéséről van szó, kifejttem aggályaimat.

Noha kétségtelen, hogy a már megszavazottak között egy sincsen, melynek szükséges volta csökkent volna, hanem inkább fokozódott; én ez alkalmattal a költségeket csakis bizonyos föltételek alatt volnék hajlandó megszavazni. Nem szavaznám meg mindaddig míg a régi kölcsön elszámolva nincsen, mert bármily tisztelettel viseltetem egyéneknél a t. tanács stb. személyei iránt nincsen és nem lehet bizalmam oly hatósághoz, mely annyi idő óta annyi sürgetés és nógatásra nem akart vagy nem tudott elszámolni az 5 millió régi kölcsönrel.

Nem vazyok hivatva nem is akarom a közönség körében a tanács ellen untalanul felhangzó gyanúsításokat bírálni, de jellemzők ezek és a fenti hibájokból mulasztásokból erednek, melyeket nincsen módunkban czáfolni.

Már pedig mi a közönség bizalmából és képviselőtében kell hogy annak intentiói szerint járjunk el s minden cselekedetünket indokolni tudjuk. Ha pedig a t. tanács e kötelességünkben eredő kérelmünket, hogy a régi kölcsönt elszámolják, teljesíteni nem akarja, vagy nem tudja, mi sem a közönséget, sem pedig saját lelkiismeretünket megnyugtatai nem tudjuk és rájuk újabb kölcsönt nem bízhatunk. Másik nagy aggályom, melynek eloszlátása nélkül legalább én részemről a költségek beszerzéséhez ez

alkalommal hozzá nem járulnék — az, hogy mindez ideig részletes terv és költségelőirányzatát ama szükségleteknek nem láttam, nem olvastam.

Jó lélekkel, nyugodt lelkiismerettel én ezeknél az eddigi alkotásoknál tapasztaltak után egy krt sem szavazok meg. Azt fogják ellenvetni, hogy hiszen tudomásom van, sőt hathatósan támogattam annak idején azok szükséges voltának ismertetését! Ez igaz, de bármily szükséges valami, mielőtt létesítenők, ismertetnünk kell annak mi-kéntjét.

Ott van pl. a kórház, én tudom, sőt közvellen vizsgálataim és állásomnál fogva alaposan ismerem és méltányolom is a kórház kibővítésének szükségét; de azért egy fillért sem szavazok meg mig részletes tervét nem ismerem az úgynevezett létesítménynek E téren elmondom indokaimat is.

Néhány év előtt a kórházi bizottságban felvettem már a kibővítés elodázhatatlan szükségességét — hacsak e momentális és szép közintézményét városunknak tönkretenni nem akarjuk. Kellően indokolt beadványomban, melyet szakértő építéssel együtt készítettünk, felsoroltam a létesítendőket és bár mindazt felhoztuk, amire modern kórháznak szüksége van, hogy rendeltetésének megfelelhessen, alig voltunk képesek annyi költséget összehozni, amennyit önök most, mint hallom, egyetlen osztály kibővítésére előirányoznak. Recapitulálom, mit abban a beadványban sürgettem, hogy rámutathassak, mily fontos a részletek ismerete a költségek megszavazása előtt.

Szerintem első és legfontosabb a kórház bővítésénél egy gyermek kóroda (osztály) felállítás, mert e nélkül mint már annyiszor és oly sokoldaluan kifejtetett, a közegészségügy javulása a gyermek halandóság korlátozása el sem képzelhető. Második egy önálló szemészeti osztály építése. Harmadik a ragályos betegek osztályának ki helyezése és kibővítése.

Kimutattuk ama beadványunkban, — miszerint e három követelmény teljesítése által önként elesik amaz általunk hangoztatott és előirányzatba vett negyedfk, a sebészeti osztály kibővítése. Mert egyrészt a szemészeti osztály kitelepítése által teret nyer, másrészt a gyermek kóroda telepítése által beteg anyagot veszít a sebészeti osztály, tehát egyelőre évekig elég helye lesz.

Módomban van teljesen partatlanul itélni e tárgyban és én igaz lelkiismeretemre mondok, bármennyire bővítjük egyik vagy másik meglevő osztályt, bárha klinikai berendezést is adunk egyiknek másiknak, nem teszünk közegészségügyünknek megközelítően sem annyi szolgálatot, noha csaknem ennyi pénzt költünk, mintha ama beadványunknak alapján bővitenők és fejlesztenuők a kórházat.

E kitérés után visszatérve a neorus rerum gerendarumára, mig a terveket nem látom, nem szavazom meg a költségeket.

Ugyanígy vagyok a piac rendezéssel.

Nállam senki jobban és indokoltabban nem kívánhatja e téren a reformot, de hogy azok után, a mit nap-nap után tapasztalunk mérnöki hivatalunk működése terén, egy fillért sem biznék rá addig, mig kész terveit és költségvetését be nem nyújtja és az okosabb emberek és szakferfiak kritikája alá nem bocsáttatik, azt hiszem nem lehet meglepő.

Azokból, mondok, mit a főmérnök ur e téren eddig produkált a Simonfi-utcai szegényfalat sem véve ki, bizalomra nem, csak annál nagyobb óvatosságra merithetünk indokot.

Nem vagyok ugyan szakember e téren,

de azt minden laikus tudja, látja érzi, miszerint nem természetes sorrend házat építeni, hogy a mészáros székek pusztuljanak onnan boltokkal, aztán ezeket visszaalakítani mészárszékeké újabb költséggel és midőn ezekbe sem akad vállalkozó, oda a szűk zugba sikátorba piacot szorítani.

Azt minden laikus tudja, hogy szűk térre száz meg száz főnyi vásárló közönséget és ugyanannyi árulót velencei ólomkamrákhoz hasonlítható vasbódékkal beszorítani nem ésszerű és a mai korban már nem szokásos. Itt talán mégis első sorban a közegészségi tekinteteknek kelleve irányadóknak lenni? Hol vannak városi orvosaink?

Igy, ily módon tudnék valamennyi létesítményén a tek. tanácsnak átgázolni különösen azokon, melyek még megszavazásig sincsenek de fölösleges. — mert nem hiszem, fel sem tételhetem, hogy fenti aggályaimat nem fogja a t. közgyűlés nagy többsége magáévá tenni és előkészítés végett minden további vita nélkül elvetni a tek. tanács javaslatát.

Nem hiszem én azt sem, hogy a t. tanács egy perczig is remélte, hogy ily könnyedén átsiklik e pontján a tárgysorozatoknak, ha még oly burkolt crudelis stílusban rejtegetve találta elénk a fontos tételt, mert hisz ha még is, úgy javaslatot kell tennünk Debreczen város ezimerének, vagy abból legalább a birkának kiküszöbölésére a lépcsőházból hátha ennek mindennapi látása kelt bennük oly merész phantasiát.

Azt azonban hiszem, mert akarom hinni, ha én anyai fáradságot veszek magamnak ezeket megírni t. polgártársaim, ez alkalommal résen lesznek, eljönnek és kitartanak a bizottsági közgyűlésen végéig, mert zsebbevágó dolog készül.

NAPI HIREK.

Ava dasdi székelyek temploma.

A hó belepte már bizonyosan a régi székely református templom, a vadasdi templom omladozó falait és a hajduságot feljáró két székely presbiter is havas utakon koczog a jó magyar testvérekhez segítséget kérni; ámde ez alatt a hó alatt is él a székely testvérek iránt kinyílt szeretet virága és jól esik olvasóinkkal tudatni, hogy ma délelőtt is hoztak be szerkesztő ségünkbe adományt derék debreczeni polgárok a vadasdi templomra. Ezen adományok átvételét nyugtatjuk és midőn növekedtek, a vadasdi lelkészi hivatalhoz való elküldést is jelezzük. Fodor János polgártársunk 1 koronát, L. J. polgártársunk 3 koronát hoztak be a vadasdi székely templomra. Mi továbbra is kérjük a debreczeni és megyebeli polgárság érdeklődését és gyámolítását, a hozzánk beküldött adományt pedig Vadasdra juttatjuk. Ez időszert 5 koronát örizünk. A két székely presbiterre pedig a vidéki előjárók és jó érzésű polgárok szeretetét kérjük ki most ismételtén is.

Városi közgyűlés.

Holnap délelőtre vannak összehíva a köztörvényhatósági bizottsági tagok a november havi rendes közgyűlést elülni. Mert,

sajnos, nálunk szászorint lehet venni ezt az elülést. Mert például a városra oly életfontos költségvetéssel is két délelött végzett a bizottság; míg Szegeden például már egy hónap óta mustrálja a köztörvényhatósági bizottság a költségvetés teteleit és a polgárság nagy hasznára, mert odig is is törölték abból, mintegy 100 ezer koronát, melyet a tanács erőszakolt, de melyek behatóságosabb vizsgálat alá vétetvén, feleslegeseknek bizonyultak; persze a szegedi városi képviselők nemcsak kutya-futtatásban ülnek el, de meg is ülnek a közgyűlés; mert kitartó, beható és alapos tárgyalással a legromlottabb rendszert is fékezni, szabályozni lehet. A debreczeni köztörvényhatósági bizottságnak is meg kell emberelni tehát magát és e közgyűlésen ki kell hiven tartani, pártatlanul szigorú bírálatot kell gyakorolni; mert a városi nagy kölcsön is e közgyűlésen kerül tárgyalás alá. Nagy ideje tehát, hogy a várost és a polgárságot fejős tehénként tekintő és gondozó kezeket ellenőrizték és kedvezéseikben rendszabályozzák a polgárság letéteményesei, a köztörvényhatósági bizottsági tagok; ellenkezőleg nem érdemesek a polgárság bizalmára. Tessék tehát a köteleességet komolyabban venni, és hiven kitartani a közgyűlésen. Ez az intés különösen az ellenzéki város atyáknak szól.

Felhívás a köztörvényhatósági bizottsági tagokhoz.

Figyelmeztetjük pártunk városi bizottsági tagjait, hogy a holnapi és folytatódó közgyűlésen lehetőleg teljes számban megjelenjenek, mivel városunk jövőjére messze kiható ügy, a nagy kölcsön ügye kerül eldöntésre. Az elnökség.

A szováti birtokok árverése.

A szováti birtokoknak még bérbe nem adott részét, kilencz tagot, nyilvános árverés útján ma adta bérbe a város. Az árverés, melyet Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző vezetett, délelőtt fél 11 órakor folyt le a városháza nagytermében. Először az egyenkénti, részletenkénti árverést ejtették meg s ilyformán a bérbeadott birtokok bérösszege 98.320 koronát tett ki. Ezután Vecsey Imre elnök felhívta azt, aki az egész árverés alá kerülő birtokot bérbe akarja venni, de ilyen ajánlkozó nem akadt. Ezután a beérkezett zárt ajánlatokat bontották fel. Két zárt ajánlat érkezett, Eröss Lajos és társaié és Popper Móré. Eröss Lajos és társai az egész árverés alá kerülő földekért 95.000 koronát Popper 93.000 korona bérösszeget ajánlottak fel. A bizottság egyik ajánlatot sem fogadta el. Megemlítjük, hogy a bérösszeg, melyet most felajánlottak a birtokokért, 6000 koronával több mint amennyit a múlt évben a bérbeadott birtokokért a bérlők fizettek.

Hajdu-vármegye átírata az utépítés ügyében.

A közgyűlési tárgysorozat 7-ik pontja alatt ez van jelezve: «kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur le rata a Dunaföldvári—Debreczen—M.-Szigeti transversális ut építése ügyében és ezzel kapcsolatban Hajduvármegye közönségének átírata a Debreczen Hajdu-

Böszörményen át — a Szabolcsmegyében fekvő vaskapuig vezető transverzális ut kiépítése tárgyában.» Ez az a pont, melyről egy h.-megyei vezér férfit felhívása alapján e mlitést tettünk a javasolt 30 ezer forintról, melyből csupán 5 ezer forintot tervez a böszörményi utra az illetékes bizottság. A közgyűlés tagjaitól a méltányos elbírálat és határozatot elvárhatja a vármegye, melynek átírata, értesülete sünk szerint, ellentétes azzal, hogy míg a böszörményi utra csak 5000 forintot, másik irányban 25 ezer forintot javasolnak adni. Hiszük, hogy e fontos tárgyat is behatóan fogja elbírálni a kth., bizottság, a melynek ugyan a tárgysorozat a legutolsó órákban adván ki — időt sem nyújtottak az előterjesztés tanulmányozására.

Szozer Ilonka Debreczenben.

Szozer Ilonka négy este vendégszerepelt fog debreczeni színházban. Ez a négy este négy diadalt jelent. Rövid par év óta van a színpadon Szozer Ilonka, de eddig mindenütt sikerei voltak. Bécsben, Drezdában, Szentpétervárott, Moszkvában mint német énekesnő hódította meg a legművészibb külföldet. De aztan haza vágyódott, nem hiába született Debreczenben, igaz magyar vérű, magyar lelkű leány, aki még a diákság útján is azt valja, hogy legjobb itthon. Most igazán haza jön a szülővárosába s itt pénteken este a „Bőregér“ ben mutatkozik be, azután a Gésákban, majd Angotban játszik, végül New York szépeiben bucsuzik el. Vasárnap fogja énekelni a híres Mulder-féle stakkató polkát, melyben kápráztató énekbeli virtuozitása a legmagasabb fokra emelkedik. Szozer Ilonka vendégjátékai iránt úgy halljuk oly rendkívüli az érdeklődés, hogy már mind a négy estere a jegyek nagy része elkelt.

A Szozer Ilona vendégszereplésére magától az igazgatótól ezen hivatalos színházi értesítést vettük.

Szozer Ilona vendégszereplése roppant érdeklődést kelt. A jegyeket már nagyon sokan előjegyezték s a ki néhány napig kérik, aligha jut jegyhez. Kassai vendégszereplése is nemcsak fényes erkölcsi, hanem nagy anyagi sikerrel is végződött, a mennyiben a tervezett 3 előadás helyett 7-et kellett ottan játszania. De nem is esoda, mert Szozer Ilonka ezidőszert Magyarországnak legiskolázottabb és legszebb hangú énekesnője, kinek legközelebbi fellépése méltán kell Debreczenben is általános érdeklődést, Tisztelettel, Komjáthy.

Szozer Ilonka vidéki vendégkörutjából egy kedves esetet és versikét említünk fel. Midőn Szoyert utóbb Kassán ünnepelték, Rudnyánszky Gyula kiváló költő ígéretet tett a társulat egyik tagjának, hogy egy ez alkalomra egy Vuncsi kuplét fog írni. Azonban Rudnyánszky elutazott Kassáról és hogy beváltsa ígéretét Miskolcra leg sürgönyileg kopogtatta le a kuplét, a mely így hangzik:

Más felé már hős idő jár érzik a telet,
De mi nálunk esoda történt: itt a kikelet,
A közönség vére pezsdül mindenek fölött,
Kassának Budapestről üdvöskéje jött.
Szép, szép csakugyan a Szozer Ilon,
Szeme tűz, dala gyöngy, arca lilium,
Vele jár a tavasz, meg a teli ház,
Mely most csupa láz, láz, láz, láz.

A 8 milliós nagy kölcsön becsmpészése a közgyűlés elé.

Nem hittük, nem vártuk el a városi tanácstól, hogy a város oly nagy fontosságú ügyét, mint a legujabb, több milliókra rugó kölcsönügyletet dugott portékaként fogja a közgyűlési terembe csempészni. Ugy hittük, hogy alkalmat és időt fog engedni és nyújtani a köztörvényhatósági bizottsági tagoknak, hogy tájékozódhassanak, világosságot merithessenek és a polgárság érdekének megfelelő okos állást foglalhassanak e városunkra létfontos ügyletben. De erre nemhogy alkalom nyílt volna, sőt még a közgyűlési tárgysorozatban is tájékozatlanul hagyták a köztörvényhatósági bizottságot. Hiába keresi bárki, nem talál említést és pontot a több milliós nagy kölcsönről, mert a főispán, a polgármester és a tanács csak úgy guba alá rejtve akarják a közgyűlés elé vinni, mint csempész portékát. — A csempészetet a tárgysorozat 25-ik pontja örökíti meg, melyben foglaltatik: a tanácsi jelentés az eddig közgyűlésileg megszavazott és azonkívül szükséges városi létesítmények és ezek költségeinek fedezete tárgyában. Értésülésünk szerint itt rejlik a macska, e végzetes 25-ik pontnál fogja a tanács a kellőlegelőnemkészteti város atyáknak a torkára a kést, hogy szavazzák meg a városi létesítményekre az általok javasolt nagy kölcsönt. A hatóságnak ezen csempészkedő eljárása megrovást érdemel és kihívja a legszigorubb bíralatot. — Kötelességüket mulasztják, városuk ellen vétkeznek tehát a köztörvényhatósági bizottsági tagok, ha e közgyűlésről, mint szokták, közönyösen el maradnak.

Az öngyilkos Kovács Józsefről.

Említettük lapunkban, hogy Kovács József ügyvéd, a hajdunánási kerület volt országgyűlési képviselője öngyilkos módon vetett véget életének. Mi vitte rá, azt nem tudja senki. Lapunk egyik külső dolgozó-társa, ki Kovács Józsefnek N.-Váradon és a pesti egyetemen is iskolatársa volt, érdekes dolgokat ír nekünk róla. Kovács József 62 éves lehetett. 1859-ben N.-Váradon a premonstraiaknál járta a gimnázium 6-ik osztályát. Herkulesi termelő ember volt. 1859-ben a Kazinczy-ünnepre Nagyváradra érkezett br. Eötvös József. Nagy demonstrációt rendezett a fiatalok az ő tiszteletére. Este fáklásmenet után csak úgy hullámozott a fiatalság a kávéházakban. A „Fekete sas” kávéházban két fiatal uhlánus tiszt billiárdozott s oda se ügyelt a zajnak, a mi körülte éledt. Kovács József a mint a tekeasztal mellett elhaladt, véletlenül megasztította az egyik tiszt dákóját s pardont kért, de a kis tiszt így felelt rá:

— Solche Lumpen stöhren die Leute!
E lump szó megütötte az atléta gimnázista fülét s felpattant:

— Stiglicz! Én vagyok lump? — és mngából kikelve bösz haraggal és bal kezével az egyik tisztelet, jobb kezével a másik tisztelet emelve föl, összeütötte mind két bábót s kilökte az utcára. A tiszt kardja a fogason függött mert zsvarta a játékban s mikor kardjukat a fogasról kézhez kapták Kovács már nem volt található. A párba elmaradhatlan lett volna, ha Kovács nem gimnázista, így csak annyi baja történt, hogy el kellett hagyni a nagyváradi gimnáziumot,

pedig jeles tanulh volt. — Pestre ment és itt végezte be egyetemi tanulmányait.

A főispáni kandidálás joga.

Vármegyei Tisztújítás előtt állván, lényeges és fontos ez a hír, melyet a Budapesti Hirlapból vettünk át és melyzt különösen ajánlunk az erőszakoskodásairól nevezetes hirü Degenfeld József gróf főispán becses figyelmébe. Így hangzik:

A belügyi tárczát ideiglenesen vezető miniszterelnök a vármegyei tisztújítások tárgyában körlevelet intézett, mint halljuk a főispánokhoz. Alig bizonyítja valam inkább az időknék nagy változását, mintennek a körrendeletnek ama része, mely a főispánok kandidálási jogára, annyi sok visszavételnek az egykori takarójára vonatkozik. A miniszter kifejezi körrendeletében azt a reményét és várákozását, hogy a főispánok a kandidálási jog gyakorlásánál tartózkodni fognak minden erőszakoskodástól és ezt a jogot egyedül és kizárólag a törvény szellemében fogják gyakorolni.

Főhercegi előismerés egy debreczeni fényképésznek.

Magyarország leendő trónörököse Károly főherceg, Ottó főherceg 15 éves fia a nyáron Magyarországon tett utazása alkalmával meglátogatta Debreczen városát is s mint a város vendége a Hortobágyon is kint volt. A hortobágyi kirándulásról sikerült fényképfelvételeket eszközölt lovag Chylinsky György fényképész, ki ezekből díszes albumot készítve, elküldötte Károly főhercegnek. A főherceg szívesen fogadta a szép albumot s atyja, Ottó főherceg megbízásából a fiatal főherceg nevelője gróf Wallis a napokban értékes emléktárgyat küldött Chylinsky figyelméért. Az ajándék egy nyakkendőtü, O alak körülakva briliánsokkal, a betű felett pedig a főhercegi korona, szintén briliánsokkal kirakva. Ezzel együtt a főherceg nevelője Ottó főherceg megbízásából a következő magyaru l irott köszönő levelet küldötte:

Tekintetes

Chylinski lovag urnak

Debreczen.

Károly főherceg ő cs. és kir. fensége nagy örömmel fogadta a szép gyűjteményt, melyet neki küldeni tetszett és engem felkér, hogy Önnek legszívesebben köszönetet fejezzem ki.

Vagyok oly bátor Ottó főherceg a növendékem édesatyja nevében e kis ajándékot emlékül küldeni.

Kiváló tisztelettel

maradok

gróf Wallis György
cs. és kir. őrnagy.

Köszönetnyilvánítás.

A debreczeni „Szent László” dalegylet folyó hó 23-án rendezett hangversenyén felülfizetni kegyeskedtek: Méltóságos Wolafka Nándor püspök ur 100 kor. Várady Károly ur 10 kor. Heimann Károly 2 kor. Lám Sándor, Bánóczy Alajos 4—4 korona.

Bazsek Lajos 2 kor. Mihalovits István 6 kor. Szalay István 10 kor. Mihalovits Jenő 20 kor. Knoll Rudolf 10 kor. Boczán Elemér 5 kor. Vadon Sándor 3 kor. Kálmán János 2 kor. Paczelt János, Németh András 3—3 kor. Májerling Gyula 2 kor. Mahlmeister Gyula 4 kor. Vasita János, Brösztel Lajos 2—2 kor. Dr. Derekassy István ur 5 kor. Errorit Gyula 2 korona. Horvát János 2 korona. Schaff János 2 korona. Szabó István ur 2 korona, Urlich Jenő ur 2 kor, Szikszay Gyula ur 10 kor. Pekár Józsa ur 60 fill. Molnár Imre ur 30 fillér. N. I. 2 kor. H. E. 1 kor. 20 fill. N. N. 2 kor. N. N. 1 kor, N. N. 40 fill. özv. Vojsovsky Kázmérné 3 kor. Mihalovits Gyula 4 kor. Janatka Alajos 2 kor. Összesen 235 kor. 70 fill. Amidőn ezen kegyes adományokat mély tisztelettel nyugtazom, egyben tolmácsolom azokért a dalegylet hálás köszönetét. Debreczen, 1901. nov. hó 26. Blattner Gyula pénztáros.

Casino estély.

A debreczeni casino vigalmi bizottsága által, a f. évi december 7-ik napján, szombaton, a casino helyiségeiben társas vacsorával egybekötött táncestélyt rendez, melyre, minthogy az estélyre külön meghívók nem küldetnek szét, a T. casino tagokat és családjukat ez uton hívja meg. A társas vacsora kezdete este fél 9 órakor, étkezés étlap szerint.

Meglopta a szüleit.

A rendőrség egy leányt keres most, ki saját szüleit lopta meg s kedvesével megszökött. Brüll Beláné hatvan-u. gyümölcskereskedő tegnap átadott leányának Juliánának 1200 koronát, hogy az érkezett gyümölcsöt váltsa ki a vasuttól, A leány átvette a pénzt, de nem ment az árúért, hanem felkereste Stern Menyhert 18 éves szabóságát s annak tárcsájában megszökött, A rendőrség több irányban táviratozott s megtette az intézkedéseket, hogy a sikkasztó szökevényeket kézrekerítsék.

Botrány a színházban.

Tegnap este két előadásban volt része a közönségnek. Egyik a szinpadon folyt le, a másik a karzaton. Bodnár János meszena utcai lakos nem találta jónak a Shakespeare darabot s emiatt már az első felvonás alatt olyan lármát csapott, hogy a rendőrségnek kellett lecsendesíteni. Ez azonban nem használt, mert később nemcsak lármázott, de veszekedett is azokkal, kik hangos megjegyzéseikért rendreintették. A rendőrségnek sem akart engedelmeskedni, végre nagy nehezen oltávolították botrányos viselkedésű Bodnár Jánost. Az előadás folytatását — a rendőség előtt nézi majd végig Bodnár.

Az országházból.

— Távirati tudósítás. —

A felirati vita vége.

A képviselőház mai ülésén befejezték a felirati vitát. Veress képviselő a Kossuthpárt javaslata mellett beszélt. Az utolsó szónok Széll miniszterelnök volt, ki dicsérte a Kossuth párt felirati javaslatának hangját. Ezután szavazásra került a sor, A többség a kormány felirati javaslatát fogadta el.

Nyilatkozat.

A mai sivar korban a szeretetnek kedves jele ez a fiatalos hévvel, nemes tüzzel telt nyilatkozat:

Az „Uj Debreczeni Friss Ujság“ nov. 23-iki számában az egyházkerületi gyűlésről irt beszámolójában dr. G u l y á s István tanár ur párbaj-ügyéről emlékezve olyan hangot és modort alkalmaz, mely ellen a mi tanítványi érzésünk, szeretetünk, tiszteletünk méltán tiltakozik. Belső ösztönünk szavának teszünk tehát eleget most, amidőn az „U. D. F. U.“ soraira függetlenül és egyakarattalul következő megjegyzésünket tesszük:

Azt a társadalmi utat, melyet az „U. D. F. U.“ tanárhoz nem illőnek tart, t. i. a színhzi kritikus szerepét, mi olyan kulturális jelentőségű föladatnak valljuk, melynek gyakorlására csakis képzett kifejlesztett aestetikai érzekkel bíró férfiak hivatottak.

Ha tehát ilyen férfiú, — legyen az a tanár vagy bárki más — épen a közérkölciség szolgálatában bizonyos leha irányul szembe száll, mi annak épen nemzeti érzésünk ösztönzésére és lelkünk természete szerint csakis tisztelettel és hódolattal adózhatunk.

Kijelentjük tehát az „U. D. Fr. U.“-nak hogy mi, a cikkek által jelzett „nebulók“ kedves tanárunk iránt való szeretetünkben és tiszteletünkben nem változván, öt jelen esetben is a kultúra szószólójának és bajnokának tudjuk és fogjuk tekinteni; ha mindjárt e kényes állás akarata ellenére oly kényszerűségbe sodorja melyet — mint azt mi, kik vele napról-napra érintkezünk s kik előtt társadalmi kérdések fejtegetésében nyilvánuló helyes gondolkodása a legtisztább lényben ragyog, talán legjobban tudhatjuk — maga sem tart helyesnek. Hogy pedig annyira naivak lennénk — mint az említett cikkek írója gondolja — hogy nevezett tanárunk helyzetét meg nem értve az U. D. F. U. által szedett betűkkel nyomtatott neveségre megjegyzésre vetemednénk: ez ellen erőlesen tiltakozunk. Debreczen, 1901. nov. 25. A főgymn. VIII. osztály növendékei.

Uj lap Debreczenben.

A debreczeni ács és kőművesegészek érdekeik istápolása és támogatása végett lapot indítanak. A szaktlap minden hó 1-én jelenik meg. Felelős szerkesztője Hadházy Imre kiadó és lapfőnöke Nánázy Lajos lesz. Az új lap megindítását ma délelőtt jelentették be a polgármesteri hivatalnak.

A népkönyha és a nöegylet.

A debreczeni jótékony nöegylet vasárnap délelőtt választmányi ülést tartott, a melynek egyetlen tárgya a népkönyha felállításáról volt. A gyűlés kimondotta, hogy a nöegylet mint az előző években most is átveszi a városi segélynyújtó felállítandó népkönyha vezetését. A népkönyha helyisége a Csapó utcai volt Kovács laktanyaépületében lesz. A népkönyhát a jövő hónap 22-én nyitja meg a nöegylet.

Alföldi próba-bálja.

Vettük a következő meghívót: Meghívó 1901. évi november hó 30-án, szombaton Alföldy Károly és fia által az „Arany Bika“ szálloda díszes táncsteremben rendezendő Próba-bálra. Belépő-díj személyenként 2 korona. Páholyjegy 2 korona. Páholyba menőknek személyjeggyel is el kell látni magukat. Kezdeté este 7 órakor. Hét órától kilenczig kezdő és haladá tanítványainkkal

bemutatjuk tanításunk eredményét, ez alkalmat nyújtand arra, hogy a mélyen tisztelt szülők tanításunk sikeréről meggyőződést szerezhessenek, ez okból úgy a mélyen tisztelt szülők, mint a táncművészet minden barátját tisztelettel meghívják. Debreczen, 1901. november hó. Alföldy Károly és fia okl. táncztanítók.

Hajtó-vadászat a debreczeni határban.

A puskásokat érdekelni fogja ez az értesítés, a melyet a debreczeni vadásztársulat küldött szerkesztőségünkbe; amely szerint a debreczeni vadásztársulat hajtó-vadászatot rendez: I. Savóskuton f. évi december 8-án 140 hajtóval; Bánkon a Ludsnál 1902 év január hó 6-án 140 hajtóval A hajtó vadászatokon öz és fázcan lehet. A vadászat kezdete reggel 8 óra 30 perczkor. Egyidejűleg figyelmeztetnek tagtárs urak, hogy magán vadászaton fáczant löni ez evben csak november végéig lehet; továbbá hogy a hajtóvadásztakra kijelölt területeken, a házsabályokban előirt határidő alatt vadászni tilos. A vadász társulatnak 1901-ik év november hó 18-án tartott választmányi gyűléséből. Publik Ernő jegyző.

Ha nagy gondtól akar megszabadulni.

hogy mit vegyen karácsonyi és ujevi ajándéknak férfiak részére, tekintse meg a „Bikaszálloda“ épületében levő **tajték áru kereskedés, dohányzó eszköz különlegességeit hol csodálataira méltó olcsó árban és rendkívül nagy választékban** minden elgondolható dohányzó eszközök kaphatók.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Szerdán, november hó 27-én: San-Toy. Kínai operette 3 felvonásban.
Csütörtökön, november hó 28-án: Ocskay brigadéros. Színmű 4 felvonásban.
Pénteken, november hó 29-én: Szoyer Ilonka felléptével A denevér. Operette 4 felvonásban.
Szombaton, november hó 30-án: Szoyer Ilonka felléptével A Gésák. Kínai operette 3 felvonásban.
Vasárnap, december hó 1-én ket előadás, delután 3 órakor, félhétórakkal: Himfi dalai. Vigjáték előjatekkal 3 felvonásban.
Este 7 és fél órakor bérletszünetben: Szoyer Ilonka felléptével. Angot, a kofák leánya. Operette 3 felvonásban.
Hétfőn, december hó 2-án: Szoyer Ilonka felléptével New-York szépe. Operette 3 felvonásban.

IRODALOM.

Révai Kalendárium.

Érdekes füzet jelent meg ezimben. Az eleje naptár és jegyzőkönyv. aztán cikkek következnek írókról és irodalmi kérdésekről, végén gyakorlati tanácsadót találni irodalmi és könyv-dolgokra nézve. Az irodalmi részben az év fő irodalmi eseményeiről van szó, a Magyar Remekírók most készülő nagy kiadásáról, Br. Eötvös Józseféről, a kinek munkái most indulnak meg végleges, teljes kiadásba összegyűjtve. Szellemes finom kis essay-k is vannak a könyvben. Írók irnak írókról. Mikszáth Kálmán Jókai-

ról, Eötvös Károlyról Bródy Sándor, Molnár Géza finom stílművészettel a lexikonok használatáról irt Györy Ilona a művelt aszszonyokról. Számos más cikkek is van a könyvben, Eötvös Károlytól, Vojnovich Gézától, Meller Timon dr.-tól, Hevesi Sándortól, Roboz Andortól stb. Az egész könyv tele van azonfelül az irodalomra vonatkozó aforizmákkal Carlye, Ruskin, Nietzsche, Gorkij, Schopenhauer, Goethe stb. műveiből, s érdekes irodalmi adomákkal. A kötet végén a modern irodalom jegyzéke, Az érdekes kis kötet érdekessége az is, hogy a Révai Testvérek Irodalmi Intézet ingyen küldi meg vásárlóinak. Párisias gondolat ez a kis évkönyv, mely most második évfolyamába lépett.

„Választási epizódok“

ezim alatt kötetbe foglalva kiadom mindazon tréfát és kortesfogást, melyet a lezajlott képviselőválasztásoknál elkövettek; ugyszintén kortesnóták szövegét is. Felkérem mindazokat, a kik ilyenekről értesültek, sziveskedjenek velem azokat haladéktalanul közölni és egyben tudomra adni, hogy közleményük a forrás felemlítésével jelenhet meg. Székely Tivadar VIII., József-körut 20.

Az állatok világa.

Brehm hatalmas munkájából, az állatok világából most jelent meg a 42 dik füzet, amelyben a foghijasokkal foglalkozó igen érdekes rész veszi kezdetét. Így például megemlékezünk a lajhár félékkel és pedig a két és három ujju lajhárral, továbbá a hangyászokkal és panczélosokkal. Ehez a füzethez a kiadócsőzög színes nyomatu műmellékletet csatolt, amely a repülő mőkusokat mutatja be. Igen természetes, hogy szövegek nagy számmal fordulnak elő a füzetben, amelynek ára 80 fillér. Az állatok világa megrendelhető akár a Légrádi testvérek könyvkiadóhivatalában (váci körut 78.) akár a könyvkereskedésekben.

Egy két kupecz-fogás, ami állatkinzás is.

Lelkiismeretlen löcsiszarók, kivált cigány-kupeczek, csaláci szándékból különféle fogásokkal, műveletekkel élnek, amelyek amellet, hogy rászédettet károsító csaláncaságok, még állatkinzások is.

Elkövetik pedig ezeket az embértelen és csaló műveleteket pl. azért, hogy a ló eladóját pénzben megszarolják, esetleg pedig, hogy a megvásárolt, de nem tetsző állatot az eladóra visszakényszerítsék s a vételárt visszaesajják.

E kétféle huncutság elérésére például serétet tesz a kupecz a vásárolt ló fülébe, hogy annak folytán némi butaságba essék az állat, s úgy tűnjön fel, mintha az u. n. butacsirában (így gyógyíthatatlan agybántalomban) szenvedne, mely miatt a törvénybíró a lovat az eladónak vissza szokta — a vételár visszafizetésének kötelezettsége mellett — itélni. A pórt kerülendő, az eladó talán vissza veszi a lovat, vissza adja a pénzt, avagy kiegyezik a kupeczczel pl. 20-40 korona visszaadása mellett. — Így mindkét esetben károsodik, mert kap egészséges lóva helyett egy mesterségesen elbutítottat, vagy aztán fizet, a kupecz pedig mindkét esetben jól jár, mert vagy ingyen pénzhez jut s a lovat is visszakapja, melynek füléből aztán a seréteket kiveszi, a felidézett bajt megszünteti, vagy nem károsodik, mert a vételárt visszakapja.

Épen ez az eset pl. akkor is, ha a

csaló csepü vagy rongy-dugóval a vett ló egyik orlyukát betömöszeli, hogy így u. n. fulladozást idézzen fel. Az ily lovat is visszakinálja aztán az eladónak s az — nem különben a pört, melyben vesztes volna — kerülendő, a vételárból néhány koronát visszaad. a kupez pedig markába nevetve a lovat elviszi, az orrtömeszt kiveszi s azzal a fulladozásnak vége.

Hasonló az eset akkor is, mikor pl. avval viszi az eladókhoz a vásárolt lovat, hogy az nem eszik s vagy követeli, hogy vegye vissza az eladó, vagy hogy adjon vissza valamit a vételárból. A sarokba szorított eladó ilyenkor is inkább vissza ad valamit a vételárból, pedig ha jól megvizsgálná a lovat, felfedezhetné, hogy azért nem eszik az, mert egy pár órával előbb a fa szegeket, vagy bádog-darabokat vert a kupez a ló fogai közé, avagy a nyelvét tüszurásokkal felsértette, fájdalomassá tette.

S hogy még egyet említsék, a kupez az egy-két nap előtt vásárolt lovat, melytől szabadulni akar, vagy a melyet hirtelen szonnal eladni nem tud, sántává teszi s visszakinálja. A legtöbb tájékozatlan eladó ebben is és szintén felül a csiszár turfanganak, pedig ha jól megnézné az állat lábát, észrevenné, hogy készakarva van az ideglenesen sántává téve pl. úgy, hogy patkója és talpa közé kavics vagy vasék van dugva, avagy patájának érzékeny pártája meg van szurkálva, vagy pedig lába hajlító inába tü segítségével egy szörszál, vagy vékony sodrony van huzva.

Hyen, s hasonló — állatkínzással kapcsolatos — gazemberségekre jó tehát mind annyiszor gondolni, ahányszor efféle eset adja elő magát.

(i. y.)

CSARNOK.

Régi teátristák és más komédiások.

Irta: Ifjabb Mórész Pál.

V.

Minden nyomorúsága mellett is volt a régi teátrista-életnek számos vonzó, megkapó oldala. Hisz míg a fiatal esztendők szerelmes napjai le nem tünnek, addig még a tuskés ut is merő virágos táblának tetszett. Az éhes gyomort vigasztalta a dus fantázia. A bántalmakat, alázatást feledtette egy-egy büszke szerep a színpad n. És mikor már a méz is keserü méregként izlett a reménységű vesztett színésznek, akkor ott volt mellette a muskátli-virágos ablaku hazból elszökött fehér leány, ki puha kezével a kemény ránczokat simogatta le a kopottteátrista magas homlokáról.

De hogy ezen életnek belső kedvességeit mégis bemutassuk, rávetemedek az áruhátra is, ciarulum egy régi teátrista fennmaradt levele titkait, az 1832-ik Esztendőben írta az eleven pennájú fiatal színész ezen levelét, egy czimborájához, kit hánytvetett életének vihara akatonasághoz sodort és később strázsamesteri rangba helyezett. Majd Szegedvárost is szolgálta, mint várnagy. A híres Gombos várnagy nevezetesen, ki a Thurszki regementnek volt tartós időki őrmestere.

Fábián Daninak nevezi magát, levele aljában, ez a fiatal teátrista. Ő bizonyos Varady és Konez színészekkel Szegeden is színészkedett. Ezen levelét Kézdi Vásárhelyről Gombos strázsamesternek akkor írta, mikor Fábián a vadvirágos Székely-földön kóborolt.

„Barátom Jósi” imigy kezdi Fábián

levelét. Nagy Patzientiad légyen ezt végig olvasni — a Galambtól vagy a Grün Baumtól hozass egy Dósis-t's idd az én egészségemért — s a Te hasznodért.”

Megírja aztán, hogy augusztus 30 án feladott levelet a „Pacquet”-tal együtt 8 nap mulva megkapta. A „Pacquet”-ban nyul volt, mit köszön. Mert ahol időzik, ott a nyulak históriája nagyon furcsa, falukra kell értők járkálni, ha jó süldőt akar lőni az ember.

Majd a szerelemről és barátságról kedélyeskedik barátjával, irván „Ugy veszem észre Barátom, hogy Te esméred a Szívnek mind a két kamaráját és midőn az egyiket a Barátság boldogító — akkor a másikat a Szerelm nyughatatlanító érzéseinek szenteied. — — — Vigyázz — — — nehogy midőn az első meglepéssel teljes órákat osztogot — akkor az utolsó elkabulva Montour-t cserélj — s' más zászló alá esküdj !!! — — —

Különösen s igen, hangulatosan emlékezik egy kirándulásról. A Búdös nevű feredőben való járásáról és időtöltéséről. Kézdivásárhelyről kedden este VI órakor indult a feredőbe fuvarossal. És hosszas fel s alá esavargással szerdán mintegy XI órakor érkezett oda. A fürdőnek a gróf Mikó Károly ur elő Nagysága volt a tulajdonos gazdája. Bársony pamlagos kurszalón, emeletes fogadó szobák, porcellán medenczés kádak ottan bizony nem igen találtattak. Hanem bükkfából volt ácsolva egy épület. Mert a bükkfa tartós, egészséges fa. Abban volt három szoba, két kis kamara és más fedél alatt konyha. Ebből al ott a fürdő összes építkezése. Fábián egy ifju embert feleségével, anyósával s családtagjaival talált itt. Mintegy 5ten voltak Brassaiak. Maga is megszállott a szobába. Szekerét azonban viszaparancsolta.

Szép hely volt az. Bükkös erdő környékezte a Búdös-feredőt, mely mint medvebarlang hasonlatos magas volt. Magas ember is, 20 lépésre lefelé, állva járkálhatt benne. A barlang boltozatáról a víz esőpöggött lefelé. És fojtó gőz szivárgott itt, mely képes volt az állatot is megfojtani, de mely a „szemből akkora köny cseppeket esőköli ki, mint egy-egy mogyoró.” Ezen felülről csepegő víz számtalan szemfajósának használt már. És a háztól nyugotra oly fekete forrás bugyogott fel, mint a tenta. Ez minden fekélyek ellen hasznos vasas feredő volt, mely mint a láb, oly vastagon bugyogott fel. De oly hideg is volt; hogy egy fertály óráig alig lehet kiállani.

— Ennyi a feredőkről, mondja a levelíró, aki ezután áttér az ott málatása alatt való időtöltésére, zárjelek között ártatlan elragadtatással megjegyvezvén: — Oly jól esik, ha csak vissza is emlékezem reá.

Igazi költői regényes idill, mit akkor leír a századeleji fürdőzők mulatozásáról.

Midőn ugyanis a szép este elkövetkezett, az ott lévő fiatal brassai menyecske férjével kiült a bükkfa ház eleibe. Körül a hegyormókon sugva-búgva hajlongott a sötétzöld bükkfa erdő. A fiatal szerelmes pár a hold kedves világánál lágy duettban énekelni kezdett. A férfi ügyesen megpendítette a Guitar-t, mely a regényes hajdankorban a troubadouroknak is kedves hangszere volt. Dalolták átézve a nótát:

„Csendes az éj Országa —
s Be gyönyörű Estve van.”

Az a lassu hangzatu ének a szembe lévő hegyen megtörődve, a szívvolvasztó ketős visszhangban andalítva ömlött, mintegy alá a — Völgybe.

Mald lelki elragadtatásban így érzéleg tovább a sokat szenvedett kóbor színész:

— Képzeld édes Jósim, mit képzeltem! Gondold mit gondoltam! S érezd, mit éreztem én. — Eszembe jutottak éltem eltűnt boldog órái. Eszembe azon boldog pillanatok, mikor barátságos érzések közt egymás karjain éltük szép estvéinket, És mi is Guitar mellett énekelünk. Ő barátom leirhatatlan szép érzés volt ez! — Eryetlen egy talán egész életemben!!! — — — Fájdalommal sohajtottam az elmultra — s minden esti ének vissza varázsolt egyszerű ugyan — de kedves Hazámba!!!

A holdvilágos estéknek, a guitár pengetésnek, a lágy duetteknek ezen mélabus hangulata különös zománczozal vonja be a minden bizonynyal sokat szenvedett és érzékeny szívű teátristának a sorait. Aki belekerült abba a varázsládba, midőn a régi régi emlékek, mint a virágbimbó, úgy patognak fel a szívből. Véli e ködből előfehérteni régi czimborák orozáit... Aztán akkor a szerelmeseknek divatja volt, kedvesüknek hajából font gyűrűt viselni, selymes, illatos hajgyűrűt. Fábiánnak akkor eszébe jutott, hogy neki is volt ilyen „hajgyűrűje” Varadinál, teátrista pályatársánál maradt ez, mely emlék után most különös vágyódás fogja el, m rt írta:

— Jósim! Te közelebb vagy hozzám! Készítsd tehát valahogy kézhez a hajgyűrűmet s küld el nekem.

Pegett a Guitár. A fiatal brassai pár pedig a bükkfa ház előtti bükkfa padon ülve lágyan énekelte:

Be gyönyörű Estve van . . .

Mind több emlékek jutnak teátrista uramnak eszébe? Dolgokról, leányokról kezd kérdezősködni . . .

— Hoffinger Lémit — Schäffer Nánit köszöntsd, tiszteld szómmal is — s' az utolsóknak kívánj jó successust a Gállal való lakodalmához. — Ha! ha! — ha!

Végezetül azzal zárja levelét, azzal bucsuzik katona és volt diák barátjától a teátrista: „légy boldog: Oldaladra k i y á n o m n y a k a d b ó l a k a r d o t”, ami meg nem mást jelent, minthogy a vállszijon hordott őrmesteri pánganétát aranybajtos tisztikarddal cserélje fel mielőbb Gombos czimborára . . .

Mert bárha a tobákszinü mente megkopott is, zsinórozása lefoszladozott rég; de szíve friss, üde, érzékeny maradt mindvégig a vándor teátristának, ki sokat kóborolt, sáros, kavicsos, fázasztó utakon, de ábrándozott bükkfa erdők sötétzöld lombja alatt is, amikor könnyes arcát temette a selymes, virágillatos pázsitba es a hegyek felől pedig lágyan verődtek a rajongó felé bús magyar nótá hangjai és a mi kedves, a mi drága volt, a mi mindörökre elveszett, ez mindez felujhódott lelkében a bánatos, lehvadvat szép leányarczozal együtt . . . A makacsfejű vén komédiás bizonyára sirt is, mintha csak a fojtó gőzű barlangbéli párák esőkölták volna ki szeméből a könyvesöppeket, mogyoró nagy könyvesöppeket.

(Vége)

Szerkesztői üzenetek.

Sebestyén diák. Megkaptam. Köszönöm. Vasárnapra adom. Üdv. Mihelyt időm enged.

B. K. Nánás. Megkaptam. Köszönöm. Csütörtökön leadom. Üdv.

Fiókraktár Debreczen, Kossuth-utca 19.

Magyarország legnagyobb és legkiterjedtebb **Egyenruházati intézete** és

Polgári szabósága

BLUMSÁNDOR Budapest, Váci-utca 17.

Ő Felsége a perzsa császár és orosz császári nagyhercegi udvari szállító

fiók raktára

DEBRECZEN, Kossuth utca 19.

a hol minden néven nevezendő egyenruhák megrendelhetők. Raktáron vannak az összes egyenruházati felszerelések, nemkülönb a legfinomabb belföldi és angol szövetek **polgári ruhákhoz**, a melyekből méretek szerint a legújabb angol és francia divat szerint sikkes polgári ruhák a **legjutányosabban** készülnek.

Pontos és figyelmes kiszolgálás!

M. á. vasutak menetrendje

1901. máj. hó 1 től.

Debreczenből indul:

	6. p.	d. u.	reg.	este
Budapest felé (gyorsvonat)	4	16		
Budapest felé (gyorsvonat)			9	01
Budapest—Nagyvárad felé		12	36	
Budapest—Nagyvárad felé		10	27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli	12	—		
Csak P.-Ladányig vegyes vonat		8	10	
Szatmár—M.-Sziget felé		8	56	
Szatmár—M.-Sziget felé		7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé		2	56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)		12	17	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)		6	46	
Csak Szatmárig		5	10	
Miskolc—Kassa felé		8	22	
Miskolc—Kassa felé		6	58	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé		4	01	
	m. áll. v.-tól	5	28	
	vásártérről	5	51	
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	4	06	
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	4	15	
	m. áll. v.-tól	11	20	
	vásártérről	11	29	
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól		4	42	
Füzes-Abony felé vásártérről		5	—	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól		4	21	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről		4	31	
Derecske—Nagy-Léta felé		9	35	
Derecske—Nagy-Léta felé		4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	15
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6	50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	8	30
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	00
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.			
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással).	este	9	15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	44	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	36	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	0	33	
Budapest felől	reg.	12	41	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	03	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	32	
" " " " " "	d. u.	12	16	
" " " " " "	gy.-v.	d. u.	3	55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12	
Csak Szatmárról	este	6	45	
" " " " " "	(gyorsv.)	este	8	46
Kassa—Miskolc felől	reg.	8	07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	12	07		
Kassa—Miskolc felől	este	7	53	
	vásártérre	reg.	8	03
	máv.-hoz	reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály —	vásártérre	este	6	14
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	este	6	35
	vásártérre	d. u.	3	21
	máv.-hoz	d. u.	3	30
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5	28	
" " " " " "	m. á. vhoz	d. u.	5	45
Ohat Kócs Polgár felől vásártérre	reg.	7	42	
" " " " " "	m. ávhoz	reg.	8	—
Derecske N. Léta felől	reg.	7	18	
" " " " " "	d. u.	3	12	

Fűszer üzlet áthelyezés.

Kontsek Géza

fűszer, csemege- és nagykereskedő lapunk útján tudatja a n. é. közönséggel, hogy tetemesen megnagyobbított és dusan felszerelt

áruraktárát

Kossuth-u. 7. sz. a.

újjonnan épült Kardos-féle házba helyezte át.

Üzleti könyvek,

esinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.